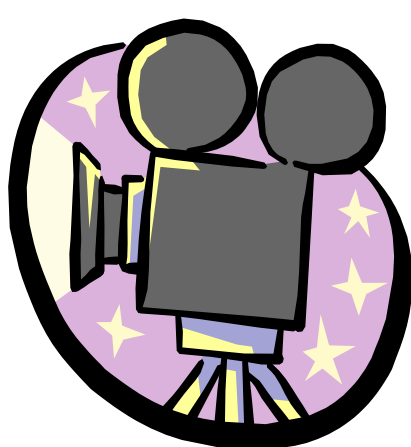

AUTORSKI PROGRAM KÓŁKA

TEATRALNO – MUZYCZNEGO

KLAS I - III

JESTEM MAŁYM AKTOREM, UCZĘ SIĘ, BAWIĘ I TWORZĘ...

AUTORKAMI PROGRAMU SĄ NAUCZYCIELE

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 40 W GDYNI

Iwona Dymowska

Barbara Ostrowska

Bogumiła Polecka

Joanna Sprenger

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Treści kształcenia.....	4
3. Założenia programu.....	5
4. Cele ogólne.....	5
5. Sposób realizacji programu.....	6
6. Cele szczegółowe.....	8
7. Tematyka zajęć.....	12
8. Ewaluacja programu.....	14
9. Ankiety.....	15
10.Ćwiczenia i zabawy teatralne.....	18
11.Bibliografia.....	22

WSTĘP

„Artystą stajesz się wtedy, kiedy
wychodzisz poza stereotypy”.
Jerzy Sztuhr

Program autorski to modyfikacja programu nauczania, który uatrakcyjni go i wzbogaca. Obejmuje on różne obszary edukacji, a zmiany odnoszą się do form, metod i zadań dla dzieci.

Jednym z głównych celów nauczania zintegrowanego jest rozwijanie postawy twórczej u dziecka. Temu celowi służy ekspresja twórcza. Szeroko pojęta ekspresja twórcza to umiejętność wyrażania się w sztuce dramatycznej, tańcu, śpiewie, literaturze, muzyce czyli spontaniczne wypowiedzi dziecka w języku sztuki. Wiesława Pielesińska uważała ekspresję twórczą jako „propozycję dialogu człowieka z innymi ludźmi i ze światem ,a także jako sposób manifestowania własnej niepowtarzalności (Pielesińska W. 1983, s.3). Ekspresja jest według niej wartością w życiu człowieka.

Odnosząc pojęcie ekspresji do twórczości i działań dziecięcych można powiedzieć, że jest ona wyrażaniem, a nie komunikowaniem, potrzebą uzewnętrznienia bogactwa odczuć dzieci (Popek. S,1985).

Sposobami ekspresji twórczej dziecka są: mimika, gest, zabawa, słowo mówione i pisane, aktywność plastyczna, konstrukcyjna, dramatyczna i muzyczna. Ekspresja twórcza jest konieczna dla wykształcenia w dziecku postawy twórczej wobec otaczającej je rzeczywistości, pomaga lepiej ją zrozumieć, daje możliwość przeżywania sukcesów, zadowolenia z efektów własnej pracy, ukazuje nie odkryte wcześniej cechy osobowości ucznia, ułatwia, uatrakcyjni, czyni bardziej skutecznym proces nauczania, wpływa na jakość kontaktów interpersonalnych, na atmosferę w grupie, ułatwia rozwiązywanie problemów. Stosowanie różnorodnych technik dramowych, teatralnych oraz aktywizujących metod nauczania powoduje wyzwala u uczniów twórczej ekspresji. Dziecko obdarowane jest naturalną potrzebą ukazywania siebie i innym bogactwa swego świata wewnętrznego oraz poznawania otaczającej rzeczywistości przez jego pryzmat.

Nasz autorski program kółka teatralno- muzycznego wyzwala ekspresję twórczą uczniów ma umożliwić im poznanie rzeczywistości i siebie samych z innej, szerszej i niekonwencjonalnej perspektywy, A poprzez udział w przedsięwzięciach teatralnych wyzwolić ma kreatywność oraz otwartość na drugiego człowieka. Program przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkoły podstawowej. Zajęcia odbywać się będą dwa razy w tygodniu w szkole ,a także w teatrze, w kinie , w bibliotece oraz na różnych poza szkolnych imprezach okolicznościowych.

TREŚCI KSZTAŁCENIA WYKORZYSTANE W PROGRAMIE

1. dom rodzinny-dziecko jako członek rodziny;
2. szkoła –dziecko jako uczeń, kolega, przyjaciel,
3. ojczyzna, jej symbole i święta narodowe; baśnie i legendy narodowe,
4. obrazy z przeszłości(własnej rodziny, szkoły miejscowości),
5. zabawy, zajęcia, przygody dzieci,
6. obrazy z życia dzieci w innych krajach,
7. wybrane wytwory kultury, sztuki, techniki,
8. rozmowy
9. swobodne i spontaniczne wypowiedzi uczniów,
- 10.opowiadanie i opisywanie,
- 11.recytowanie wierszy i prozy,
- 12.zabawy i gry dramowe, teatralne,
- 13.uważnie słuchanie wypowiedzi innych,
- 14.słuchanie baśni, opowiadań i legend, w tym z własnego regionu, jako inspiracji do słownego i pozasłownego wyrażania treści i przeżyć,
- 15.czytanie głośne sylab, wyrazów, zdań, i tekstów,
- 16.czytanie ciche ze zrozumieniem,
- 17.sięganie do różnych źródeł informacji i technologii informacji, w tym korzystanie z czytelni biblioteki szkolnej,
- 18.pisanie swobodnych tekstów, życzeń, zaproszeń, listów, opowiadań i opisów,
- 19.pisanie z wykorzystaniem elementarnych zasad pisowni,
- 20.poznanie własnego ciała,
- 21.dbanie o zdrowie, higiena własna i otoczenia,
- 22.podobieństwa i różnice między ludźmi, zrozumienie a tolerancja,
- 23.wykorzystanie materiałów(papier, drewno, tkanina, metal, tworzywa sztuczne, materiały przyrodnicze) w działalności manualnej,
- 24.organizacja pracy (planowanie, organizacja stanowiska, racjonalne wykorzystanie materiału i czasu),
- 25.działalność plastyczna uczniów w różnych materiałach, technikach i formach, z wykorzystaniem tradycji regionalnych,
- 26.różnorodność dziedzictwa i poszukiwań w sferze kultury,
- 27.wielość środków komunikacji(język przestrzeni, koloru, ciała itp.)oraz środków wyrazu plastycznego,
- 28.ekspresja i autoekspresja,
- 29.rozumienie, akceptacja tolerancja dla innych wypowiedzi artystycznych,
- 30.brzmienie głosu, instrumentów muzycznych, dźwięk, rytm, tempo,
- 31.śpiew, gra na instrumentach, ruch z muzyką,
- 32.percepcja elementów akustyki środowiska człowieka, muzyki i utworów muzycznych,
- 33.przestrzeganie reguł w grach i zabawach ruchowych.

ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Rozwój wyobraźni i kreatywności dziecka.
2. Kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie.
3. Wzbogacenie przeżyć i doświadczeń dziecka poprzez słowo, ruch, muzykę i plastykę.
4. Kształtowanie świadomości własnej osoby i ciała jako narzędzia pracy teatralnej.
5. Umożliwienie dzieciom pokazania na terenie szkoły jak i poza nią efektów ich działań muzyczno – teatralnych - publiczne występy.

CELE OGÓLNE

- umożliwienie kontaktu ze sztuką poprzez aktywne uczestnictwo w kółku teatralno-muzycznym,
- stworzenie możliwości do samorealizacji,
- uwrażliwienie na piękno,
- inspirowanie do poszukiwania i kreowania nowych działań artystycznych i edukacyjnych,
- krzewienie kultury i estetyki żywego słowa,
- wdrażanie do odpowiedzialności, systematyczności i samooceny,
- kształtowanie umiejętności pracy nad tekstem i rolą,
- doskonalenie warsztatu teatralnego,
- stosowanie zasad bezpiecznej pracy w grupie i na zajęciach,
- budzenie i utrwalenie w świadomości dziecka identyfikacji z grupą i szkołą

SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU

Grupa teatralno- muzyczna liczy 20 osób prowadzi ją czterech nauczycieli nauczania zintegrowanego. Zajęcia odbywają się raz w tygodniu i trwają 1,5 godziny. W skład grupy wchodzi również zespół piosenki morskiej „Wilczki Morskie”.

Kółko teatralno – muzyczne nawiąże również współpracę z kółkiem plastycznym działającym na terenie naszej szkoły.

Podczas zajęć wykorzystane zostaną elementy programu wychowawczo- profilaktycznego „Spójrz inaczej” A. i T. Kołodziejczyka, E. Czerniewskiej.

Program realizujemy stosując w powtarzających się cyklach rocznych następujące metody:

- Ćwiczenia dramowe, scenki, rozmowy, pogadanki, gry i zabawy integracyjne,
- Ćwiczenia emisji głosowej, dykcji i intonacji,
- Praca nad tekstem (rytmizacja tekstu)
- Praca nad ciałem – swobodne poruszanie się na scenie,
- Umiejętności autoprezentacji, wyrażanie ruchem nastrojów i stanów emocjonalnych,
- Ćwiczenia taneczno – ruchowe, śpiew grupowy i indywidualny, ćwiczenia intonacji głosu, ćwiczenia rytmiczne,
- Psychodrama, ćwiczenia ułatwiające rozwijanie umiejętności rozwiązywania problemów, zrozumienia postępowania innych ludzi,
- Tworzenie scenografii, kostiumów, zaproszeń, plakatów – ćwiczenia plastyczne,
- Planowanie przestrzeni scenicznej – ruchu postaci, ustawienia scenografii, interakcji między aktorami podczas odgrywania scenek,

- Współpraca z zaprzyjaźnionymi placówkami,
- Wystawianie spektakli,
- Współpraca z rodzicami i wychowawcami klas 0 – III,
- Wyjście do teatru – zwiedzanie teatru, zaplecza, przyglądanie się pracy aktorów, reżysera, scenografa i innych pracowników teatru.

CELE SZCZEGÓŁOWE – ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW

I BLIŻSZE I DALSZE KRĘGI ŚRODOWISKA DZIECKA

dotyczy identyfikacji dziecka z grupą rówieśniczą, domem rodzinnym, szkołą i ojczyzną

TREŚCI	ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW
1.Dom rodzinny-dziecko jako członek rodziny. 2.Szkoła-dziecko jako uczeń, kolega, przyjaciel. 3.Ojczyzna-jej symbole i święta narodowe, baśnie, legendy. 4.Obrazy z przeszłości (własnej rodziny, szkoły, miejscowości). 5.Obrazy z życia dzieci w innych krajach.	<ul style="list-style-type: none"> - zna historię swojej rodziny - rozumie potrzebę pomocy członkom rodziny - czuje związek, utożsamia się ze swoją rodziną - zna prawa i obowiązki ucznia - potrafi wczuć się w nastroje i sytuacje kolegów i koleżanek - umie współdziałać w grupie - zna nazwę kraju w którym mieszka, godło, hymn - wie jakie są ważne święta narodowe - zna historię szkoły, osoby patrona i miejscowości w której mieszka - akceptująco odnosi się do dzieci innych ras, narodowości i wyznań - zna niektóre zwyczaje i obyczaje dzieci innych kultur

II DBAŁOŚĆ O BEZPIECZEŃSTWO

dotyczy zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach

TREŚCI	ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW
1.Dbałość o zdrowie, higienę własną i otoczenia. 2.Przestrzeganie reguł w grach i zabawach ruchowych	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi bezpiecznie zachować się podczas spotkań i wyjść - dba o bezpieczeństwo w czasie gier i zabaw ruchowych - wie jak zadbać o porządek w swoim miejscu pracy - zna ćwiczenia sprzyjające prawidłowej postawie ciała

III TEATR

dotyczy pracy na spotkaniach kółka teatralno-muzycznego

TREŚCI	ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW
1.Rozmowy- swobodne i spontaniczne wypowiedzi uczniów.	- umie swobodnie i spontanicznie nawiązywać kontakty z grupą rówieśniczą
2.Opowiadanie, opisywanie i recytowanie wierszy i prozy.	- potrafi swobodnie rozmawiać o swoich potrzebach i oczekiwaniach
3.Uważne słuchanie wypowiedzi innych, baśni opowiadań, legend .	- opowiada, opisuje i recytuje wybrane gatunki literackie
4.Stosowanie podstawowych środków artystycznych z różnych dziedzin sztuki, literatury, teatru, filmu w wyrażeniu własnych myśli i uczuć.	- zna proste ćwiczenia doskonalące emisję i artykulację głosu
5..Czytanie głośnie i ciche sylab, wyrazów, zdań, tekstów.	- potrafi słuchać innych
6..Pisanie- swobodnych tekstów, życzeń, zaproszeń, listów, opowiadań z zastosowaniem elementarnych zasad pisowni.	- prawidłowo czyta uwzględniając znaki interpunkcyjne i intonacje głosu
7.Sięganie do różnych źródeł informacji- korzystanie z czytelnicy, biblioteki szkolnej.	- potrafi w miarę możliwości zaprezentować prostą etiudę aktorską
8.Zabawy i gry dramowe, teatralne.	- umie pokazać gestem, ruchem, mimiką nastroje i stany emocjonalne
	- potrafi naśladować i pokazać zwierzęta, osoby i sytuacje
	- umie napisać różnorodne teksty wykorzystując poznane zasady gramatyczne i ortograficzne
	- wie jak korzystać z różnych źródeł informacji
	- umie rozpoznać postacie z różnych utworów literackich
	- umie oddzielić prawdę od fikcji
	- zna podstawowe terminy dotyczące teatru kina i mediów
	- potrafi korzystać ze słowników, encyklopedii
	- umie sporządzić metryczkę przeczytanej lektury
	- potrafi wykorzystać poznane techniki i zasady w grach dramowych i teatralnych
	- zna proste ćwiczenia kształcące i doskonalące dykcję

IV PLASTYKA JAKO OPRAWA PRZEDSTAWIENÍ TEATRALNYCH

dotyczy pracy nad scenografią, kostiumami i makijażem
scenicznym

TREŚCI	ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW
<p>1. Wykorzystanie różnorodnych materiałów i narzędzi w działalności manualnej.</p> <p>2. Poznanie i zastosowanie różnorodnych technik plastycznych</p> <p>3. Wielość środków komunikacji wyrażone poprzez język ciała i koloru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wykorzystać różne materiały i narzędzia w pracach plastycznych - zna i wykorzystuje różne techniki plastyczne - przestrzega zasad bezpieczeństwa w czasie wykonywanych prac plastycznych - dba o porządek w miejscu pracy - zna barwy ciepłe i zimne - potrafi wyrażać swoje uczucia i emocje poprzez kolor - wie jak uzyskiwać różne barwy mieszając je - potrafi określić nastrój ilustracji i obrazu - poszukuje niekonwencjonalnych rozwiązań plastycznych podczas przygotowań scenografii do przedstawień teatralnych - umie zaprojektować kostium teatralny - potrafi wykonać prosty makijaż sceniczny

V MUZYKA I TANIEC

dotyczy pracy dziecięcego zespołu piosenki morskiej
„Wilczki Morskie” przy organizacji przedstawień
teatralnych, koncertów i imprez okolicznościowych
na terenie szkoły i poza nią

TREŚCI	ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW
<p>1. Brzmienie głosu, instrumentów muzycznych, dźwięk, tempo, rytm, melodia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje głosy natury - zna instrumenty muzyczne - rozróżnia wysokości dźwięków - zna nuty odpowiadające dźwiękom gamy C- dur - potrafi określić tempo i rytm utworów - potrafi powtórzyć proste schematy rytmiczne i melodyczne

TREŚCI	ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA UCZNIÓW
2.Śpiew	<ul style="list-style-type: none"> - zna proste ćwiczenia z zakresu emisji głosu - potrafi zaśpiewać piosenki z akompaniamentem i a capella - śpiewa stosując zmiany tempa i nastroju - potrafi śpiewać w kanonie i na dwa głosy
3.Gra na instrumentach	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi powtórzyć usłyszaną sekwencję rytmiczną i wygrać ją na instrumentach perkusyjnych - potrafi akompaniować na prostych instrumentach perkusyjnych - umie wykonać instrumenty perkusyjne własnego pomysłu i akompaniować na nich
4.Ruch z muzyką	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje proste ćwiczenia z rytmiki do akompaniamentu muzycznego - potrafi ruchem zilustrować utwór muzyczny - zna niektóre tańce ludowe i żeglarskie
5.Higiena głosu	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi zatańczyć układ do piosenki żeglarskiej - wie jak dbać o swój głos i rozumie potrzebę jego ochrony
6.Koncerty i występy na imprezach w szkole i poza nią	<ul style="list-style-type: none"> - wie jak należy zachować się podczas imprez i koncertów - potrafi zaprezentować swoje umiejętności na forum publicznym - potrafi opanować treść - potrafi ocenić efekty pracy swojej i innych

TEMATYKA ZAJĘĆ KÓŁKA TEATRALNO - MUZYCZNEGO

TERMIN	TEMATYKA ZAJĘĆ
Wrzesień	<p>Przygotowanie nazwy i logo kółka teatralnego. Ćwiczenia słuchowe i wzrokowe. Zabawy integracyjne grupy. Ćwiczenia ruchowe przy muzyce. Ustalenie norm, reguł i zasad spotkań- „Spójrz inaczej”.</p>
Październik	<p>Ćwiczenia dramowe i ruchowe. Wprowadzenie pojęć związanych z teatrem. Wyrażanie uczuć mimiką i nazywanie je- „Spójrz inaczej”. Twórczość plastyczna inspirowana utworami muzycznymi.</p>
Listopad	<p>Improwizowanie wysłuchanych utworów literackich- J.Brzechwa, J.Tuwim. Przygotowanie dekoracji o tematyce świątecznej do scenki dla rodziców. Zabawy interakcyjne.</p>
Grudzień	<p>Przygotowanie zaproszeń. Przygotowanie i wystawienie dla rodziców scenki o tematyce świątecznej.</p>
Styczeń	<p>Przygotowanie i tworzenie układów tanecznych – karnawał.</p>
Luty	<p>Wybór scenariusza do przedstawienia. Omówienie tematyki wybranego scenariusza. Dokonanie wstępnych ustaleń dotyczących scenografii i kostiumów. Ćwiczenia dramowe i ruchowe. Czytanie tekstu z podziałem na role ze zwróceniem uwagi na dykcję i interpretację głosową. Pierwsza próba inscenizacji – omówienie sposobu gry danych postaci. Ćwiczenia dramowe – grupowe i indywidualne mające na celu zintegrowanie grupy.</p>
Marzec	<p>Projektowanie i wykonanie kostiumów. Ćwiczenia ruchowe, emisji głosowej. Ćwiczenia doskonalące interpretacje tekstu.</p>

Kwiecień	<p>Wspólne projektowanie i wykonanie scenografii. Próby ustawienia scenografii w przestrzeni sceny. Ćwiczenia muzyczne, gry i zabawy ruchowe doskonalące współdziałanie w grupie, praca indywidualna nad rolą. Próba spektaklu, ustawienie poszczególnych scen. Ćwiczenia ruchu scenicznego, zwrócenie uwagi na odpowiednie ustawienie aktorów. Improwizacja ruchowa przy muzyce, taneczne ćwiczenia grupowe. Indywidualna improwizacja ruchowa – ilustrowanie ruchem, tempa, rytmu i nastroju utworów muzycznych.</p>
Maj	<p>Praca nad zgraniem poszczególnych elementów przedstawienia teatralnego. Ćwiczenia dykcyjne, indywidualne i grupowe. Ćwiczenia doskonalące interpretację tekstu – rytmizowanie tekstu. Praca nad ruchem scenicznym i ustawieniem poszczególnych postaci w stosunku do sceny, widowni i innych aktorów. Próba generalna przedstawienia – w scenografii, ćwiczenia dykcyjne, indywidualna korekta interpretacji roli, ćwiczenia ruchowe – indywidualna praca nad ruchem scenicznym, korekta pracy całego zespołu dotycząca poszczególnych zespołów. Wykonanie plakatów i zaproszeń informujących o przedstawieniu. Otwarta próba generalna dla pracowników szkoły i klas „O”.</p>
Czerwiec	<p>Premiera spektaklu. Wystawienie przedstawienia dla zaprzyjaźnionych placówek. Komentowanie i ocenianie występu, zachęcanie uczniów do twórczej analizy przedstawienia. Przeprowadzenie ankiety wśród aktorów kółka teatralno-muzycznego. Podsumowanie całorocznej pracy zespołu, wspólna zabawa i poczęstunek.</p>

EWALUACJA PROGRAMU

W wyniku realizacji programu zostaną osiągnięte jego cele. Staną się one przedmiotem ewaluacji, która będzie przeprowadzona na bieżąco oraz pod koniec każdego cyklu programowego. Wyniki ewaluacji zanalizujemy i wykorzystamy do modyfikacji programu.

W celu dokonania ewaluacji przeprowadzimy ankiety dla dzieci oraz dyskusje w kręgu, które odbywać się będą po spektaklach wystawionych przez uczestników kółka teatralno – muzycznego.

ANKIETA

Nasi kochani aktorzy, zwracamy się z prośbą o wypełnienie tej ankiety. Przeznaczcie ją uważnie i zaznaczcie wybrane odpowiedzi.

1. Czy odpowiadają wam zajęcia kółka teatralno – muzycznego jako forma spędzenia wolnego czasu?

tak

nie

2. Czy proponowane przez nas zajęcia były dla was ciekawe?

tak

nie

3. Czy lubisz występować przed publicznością?

tak

nie

4. Czy dobrze czujesz się w naszej grupie teatralno – muzycznej?

tak

nie

5. W naszym kółku teatralno – muzycznym chciałabym /chciałbym zmienić.

Napisz co?

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety, wyniki której pomogą nam w dalszej pracy twórczej z kółkiem teatralno – muzycznym.

1. Proszę dokonać oceny obejrzanych spektakli.

1 2 3 4 5 6

2. Co Waszym zdaniem było w nich najlepsze :

- ✓ Gra małych aktorów
- ✓ Scenografia
- ✓ Kostiumy
- ✓ Muzyka
- ✓ Ruch sceniczny
- ✓ Wszystko

3. Co należałoby zmienić? (proszę o krótką wypowiedź)

.....

.....

.....

.....

ANKIETA DLA RODZICÓW

Zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety, wyniki której pomogą nam w dalszej pracy twórczej kółka teatralno – muzycznego.

1. Czy podoba się Państwu taka forma spędzania wolnego czasu przez dzieci?

tak

nie

2. Proszę dokonać oceny obejrzanego spektaklu

1 2 3 4 5 6

3. Jak dzieci przygotowywały się do zajęć kółka?

samodzielnie

z pomocą rodziców

ĆWICZENIA I ZABAWY TEATRALNE

- Ćwiczenia na początek zajęć – opowiedz w jakim przyszedłeś kolorze (kolorem uczniowie określają swój nastrój). Inny wariant- namaluj swój nastrój.
- Ćwiczenia słuchowe- posłuchaj tego, co najdalej poza budynkiem, posłuchaj tego, co w budynku poza salą, posłuchaj tego, co się dzieje w sali, posłuchaj tego, co się dzieje wewnątrz siebie.
- Patrzenie w oczy – jedna osoba stoi na środku sali, pod ścianami ustawiamy pozostałe dzieci, które patrzą na głowę osoby stojącej po środku. Ta zaś ma za zadanie stać z głową opuszczoną, nagle ją podnieść i spojrzeć w oczy dowolnej osobie, wytrzymać spojrzenie przez kilka sekund, opuścić głowę. Te czynności powtarzamy wielokrotnie w stosunku do wszystkich ćwiczących.
- Mówienie dowolnego tekstu w ten sposób, by kolejne fragmenty wyraźnie adresować wzrokiem do różnych punktów pomieszczenia np. do okna, koleżanki.
- Ćwiczenia wzrokowe – zobacz coś daleko – jakie to jest – podejdź i zobacz z bliska – czy tak to widziałeś z daleka.
- Wyobraź sobie, że jesteś detektywem weź przedmiot poszukaj w nim czegoś szczególnego.
- Co się zmieniło? – rozkładamy rzeczy na stole.
- Ćwiczenia dotykowe – usiądź wygodnie – poczuj dokładnie czego dotykasz?
- Co trzymasz w dłoni? Usiądź wygodnie, zamknij oczy uświadom sobie czego dotykasz swoim ciałem.
- Jakie to jest w dotyku? Zobacz przedmiot w oddali, wyobraź sobie jakie to jest w dotyku – podejdź, dotknij - porównaj z wyobrażeniem. Wyobraź sobie że w klasie jest zimno, ciepło, wilgotno – jak wówczas czułbyś ten przedmiot.
- Chodzisz po....wyobraź sobie, że chodzisz po wilgotnej trawie, w letni poranek, w letnie gorące popołudnie, że chodzisz po gorącym piasku na plaży. Co czujesz pod stopami?
- Ćwiczenia smakowe – przypomnij sobie jak smakują lody (ciastka, miód, cukier, czekolada, innym razem – cytryna, jabłko, kapusta) innym razem produkty gorzkie. Jakie były?
- Co nam się kojarzy ze słowem słodki, gorzki, kwaśny. Z jakim smakiem kojarzy ci się Wigilia itp.

- Ćwiczenia węchu - rozpoznaj zapach – dziecko dostaje do powąchania jakiś pachnący produkt, owoc, przedmiot.
- Zamknij oczy, przypomnij sobie przyjemny (dowolny) zapach i historię z nim związaną . Powąchaj –podajemy coś pachnącego- Co widzisz? Wymyśl historię.
- Stop klatka – Wszyscy stoją w kręgu, w środku nauczyciel. Na kłaśnięcie wszyscy odwracają się na zewnątrz koła. Nauczyciel podaje słowa np. rzeczowniki. Uczniowie na sygnał odwracają się do środka i pokazują ciałem i dźwiękiem.
- Ciało w ruchu – uczniowie siedzą na krzesłach, zamykają oczy, powoli stopniowo zaczynają ruszać poszczególnymi częściami ciała. Nauczyciel – masz kciuk poruszaj nim, sprawdź w którą stronę się zgina. Dalej to samo z palcami, dłońmi, łokciami, ramionami, głową – zrób miny, unieś nogę może się wydłuży. Nauczyciel mówi stop! – uczeń się zatrzymuje – otwórz oczy! Wymyśl imię dla tej postaci. Jak będzie się odzywać?
- Chór krzykaczy. Uczniowie na sygnał zaczynają krzyczeć i na sygnał cichną. Można przy tym wymachiwać rękami i nogami. Nikogo nie wolno dotknąć.(na drzwiach wywieszamy kartkę „Hałas kontrolowany”)
- Ćwiczenia oddechowe. Stajemy luźno w rozkroku wdychamy powietrze nosem, a wydychamy buzią głośno.
- Uczniowie chodzą po sali i pokazują to co mówi nauczyciel – idziemy po gorącym piasku, uciekamy przed psem itp.
- Szmaciane lalki. Stajemy w rozkroku jak przyklejeni – ciało jest bezwładne, luźne. Nauczyciel sprawdza stan rozluźnienia.
- Coś mnie zdziwiło. Nauczyciel podaje w worku jakiś przedmiot. Dzieci dotykają i mówią co ich zdziwiło.
- Odczuwamy swoje ciało. Nauczyciel mówi, wolno, monotonicznie – połów się, zamknij oczy, napij mięśnie całego ciała(zaciśnij żęby, pięści, oczy)x2. napiemy mięśnie po kolei noga prawa(palce, łydka, udo) i tak wszystkie części ciała. Nauczyciel mówi – rozluźniamy się jest nam przyjemnie, dobrze, czujemy ciepło, odpoczywamy, oddech staje się płytki, liczymy do dziesięciu.
- Taboret – pośrodku sali stoi taboret, uczeń musi zamknąć oczy i przebyć odległość do taboretu, okrążyć go z lewej strony i usiąść na nim.
- Posłuszny balon – uczniowie gromadzą się na jednym końcu sali, są bardzo ściśnięte. Nauczyciel wyznacza punkt, do którego uczniowie muszą dojść w niezmiennym kształcie.

- Wyobraź sobie spadający liść. Z jakiego drzewa spadł, jakie miało gałęzie, jakie kolory, jak spadł, gdzie spał itp.
- Sprawdź do jakich okolic ciała dosięgniesz pięścią, łokciem, palcami nóg, kolanem, głową.
- Powitanie – łokieć wita się z piętą, czoło z kolanem, duży palec u nogi z czołem.
- Tańczymy – przy muzyce tańczą same ręce, nogi, głowa itd.
- Łańcuszek – nauczyciel wita się z dziećmi, podając rękę dziecku siedzącemu w pierwszej ławce; ten z kolei robi to samo z sąsiadem aż ostatnie dziecko przywita się z nauczycielem.
- Powitanie – nauczyciel na powitanie zwraca się do dzieci: „ Witam wszystkich którzy: noszą okulary, mają na sobie coś czerwonego, lubią śpiewać itd.
- Imiona – dzieci siedzą w kręgu. Podają rękę sąsiadowi z prawej, potem z lewej strony i przedstawiają się wzajemnie. Starają się zapamiętać imiona sąsiadów. Przedstawia się nauczyciel „ mam na imięprzekazuję klucz od sali (wymienia imię najbliższego siedzącego dziecka).Zabawa trwa dotąd aż klucze powrócą do nauczyciela.
- Dzieci siedzą w kręgu. Piłka jest przekazywana kolejnym dzieciom, które bardzo wyraźnie mówią swoje imię. Kiedy piłka wraca do pierwszej osoby rzuca ją w kierunku wybranego dziecka. Ten, łapiąc piłkę, musi powiedzieć imię rzucającego.
- A to jest – dzieci i nauczyciel siedzą w kręgu. Nauczyciel mówi „ Ja jestem Barbara, a to jest Pola. Wywołana mówi „ Ja jestem Pola, a to jest Tomek. Gra kończy się, gdy wszyscy wymieniają swoje imiona.
- Uczniowie dobierają się parami i stoją naprzeciwko siebie. Dziecko A wypowiada imię swojego partnera B, przy czym za każdym razem zmienia swoją mimikę i intonację. Potem B wypowiada wielokrotnie imię A w różnych wariantach. W tej zabawie uczniowie powinni po kilka razy utworzyć nowe pary.
- Nauczyciel mówi „ miejsce po mojej lewej stronie jest puste. Zapraszam na nie Agatę. Agata siada koło nauczyciela i mówi to samo zdanie. Po piątym takim zdaniu nauczyciel wprowadza dodatkowy element zabawy „ po mojej lewej stronie jest miejsce puste i zapraszam na nie Mateusza dumnego króla. Każdy uczeń wymyśla postać, która ma się stać.
- Cebula – dzieci tworzą dwa koła(jedno w drugim), są zwrócone do siebie twarzami. Wykonują polecenia nauczyciela – powiedzcie sobie coś miłego itp.

- Dzieci siedzą w kręgu. Wskazane przez nauczyciela dziecko podaje swoje imię i ruchem prezentuje to co lubi robić. Siedzące obok dziecko powtarza imię kolegi i nazywa pokazaną czynność. Następnie samo się przedstawia i pokazuje co lubi robić.
- Uczniowie siedzą kręgu, każdy po kolei kończy zdanie: najbardziej lubięWażne jest szybkie tempo zabawy.
- Dzieci kolejno grają swoje imię tzn. uderzają w instrumenty perkusyjne mówi swoje imię. Każdej sylabie powinno odpowiadać jedno uderzenie.
- Nauczyciel prosi, by uczniowie zastanowili się przez chwilę, co lubią robić. Następnie dziecko mówi swoje określenie np. rysująca Danusia.
- Należy umówić się z dziećmi, że osoby, których imiona składają się z dwu sylab, siadają przy trójkącie itd. Dzieci przeliczają sylaby i siadają koło swojego instrumentu. W każdej grupie instrument jest przekazywany kolejnym osobom, które grają, mówią wyraźnie sylaby swojego imienia.
- Dzieci chodzą po sali w rytm muzyki i wykonują następujące polecenia: znajdź osoby, które mają taki sam kolor włosów jak ty, które są tego samego wzrostu co ty, których imię zaczyna się na taką samą literę jak twoje itp.
- Grupę dzielimy na zespoły 4-lub 5- osobowe. W każdym zespole dzieci wymyślają wyrazy rymujące się z imionami członków zespołu(Agata – bogata). Następnie na forum wybrany przedstawiciel zespołu przedstawia dziecko ze swojej grupy mówiąc „To jest Agata”, a cały zespół chórem dodaje rym „ bogata”.
- Dłoń – każde dziecko obrysowuje własną dłoń, a następnie na palcach wpisuje : swoje imię, imiona rodziców, rodzeństwa, dziadków itp. Dzieci wycinają dłoń i przypinają je sobie do ubrania. Chadza po sali i zapoznają się z koleżankami.
- Każde dziecko chodzi w rytm muzyki. Przerwa w muzyce wzywa do wykonania polecenia: spójrz w oczy jak największej liczbie osób, przywitaj się z jak największą liczbą osób, uśmiechnij się do jak największej liczby osób itp.
- Dzieci siedzą w kręgu. Nauczyciel mówi, że za chwilę „poda” osobie siedzącej obok wyobrażony przedmiot, który należy podać dalej – ciężki kamień, pełna szklanka gorącej herbaty, małe kotki, guma do żucia itp.
- Kładka – nauczyciel rysuje na podłodze lub układa skakanki mające przedstawiać wąską kładkę. Następnie dzieci ustawiają się gęściej. Nauczyciel mówi polecenia :ustawcie się według wzrostu, według koloru włosów itp.
- Bałwanki – dzieci uczą się rozluźniać poszczególne partie mięśni. Mogą topić się od góry (głowa, szyja, tułów) itd.

BIBLIOGRAFIA

- K. Braun „Wprowadzenie do teatru”- Wydawnictwo naukowe ” W-wa 1998r.
- K. Pankowska „Edukacja przez dramę” – Warszawa 1997r.
- B. Mineyko „Improwizacja w klasach I III” – Warszawa 1986r.
- S. Iłowski „Vademecum teatru amatorskiego” – Kraków 1986r.
- B. Way „ Drama w wychowaniu dzieci i młodzieży” – Warszawa 1995r.
- D. Ciechanowski „Teatr szkolny w klasach początkowym” - „Życie szkoły”
1988r. nr 5
- M.A. Szymańska „Drama w nauczaniu początkowym” – przewodnik
metodyczny dla nauczyciela JUKA
- B. Broszkiewicz, J. Jarek „Warsztaty edukacji teatralnej – teatr dziecięcy” –
Wrocław 2001r.
- J. Dorman „Zabawa dzieci w teatr”- Warszawa 1981r.